

Zapraszamy do nadsyłania propozycji tekstów do tematycznego numeru czasopisma PANOPITKUM

Narracje pozaludzkie

Osoby redaktorskie: dr Marta Maciejewska, mgr Michał Matuszewski, dr Marta Stańczyk

Zwrot ku zwierzętom, roślinom, przyrodzie nieożywionej czy – ogólniej – aktorom pozaludzkim dokonuje się w humanistyce od jakiegoś czasu. Coraz bardziej widoczny jest też nie tylko w filmoznawstwie lub medioznawstwie, lecz w praktyce filmowej głównego nurtu. Zarówno badaczki, jak i twórcy zwracają uwagę na kwestię reprezentacji nie-ludzi, ale też na swego rodzaju nieludzkie właściwości samego medium, destabilizując fundamenty historii i teorii kina.

Celem numeru jest stawianie pytań o te właśnie modalności medium filmowego, które szukają możliwości wyjścia poza ludzką perspektywę i sprawiają, że kino – a szerzej: media audiowizualne – stanowi dobre narzędzie do zrozumienia oraz pogłębiania relacji człowieka z otaczającym go światem, ale również uzmysławia problemy i pułapki przyjmowania antropocentrycznej perspektywy z implikowaną przez nią hierarchizacją.

Przykładowe obszary tematyczne zgłaszanych tekstów:

- kwestia antropomorfizacji bytów nieludzkich
- *film animal studies* – teoria filmu jako narzędzie krytycznych studiów nad zwierzętami
- pozaludzka historia kina
- filmowe zoobiografie
- kino a inne więcej-niż-ludzkie byty - rośliny, przyroda nieożywiona
- tło, krajobraz, pejzaż – nieożywione bohaterki filmu
- „kino antropocenu”
- kultura wizualna wobec katastrofy klimatycznej
- filmoznawstwo środowiskowe
- film naukowy (przyrodniczy, biologiczny) współcześnie i historycznie

Do udziału w tomie zapraszamy osoby posługujące się różnymi metodologiami i podejściami (m.in. ekokrytyka, nowy materializm, humanistyka środowiskowa). Cenne będą ujęcia zarówno historyczne, jak i współczesne, tak ogólnoteoretyczne, jak i obejmujące polski kontekst, analizujące fabuły i dokumenty, ale i obszary mniej przebadane, choćby *useful films*. Mile widziane są oczywiście tematy i osoby reprezentujące niewymienione tu obszary i punkty widzenia.

Na zgłoszenia propozycji tekstów (tytuł wraz z abstraktem) czekamy do 30. maja 2025 r.

Ostateczny termin przyjmowania tekstów: 30. października 2025 r.

We invite you to submit text proposals for the thematic issue of the journal PANOPITKUM

Non-human narratives

Editorial staff: Marta Maciejewska, PhD, Michał Matuszewski, MA, Marta Stańczyk, PhD

The turn to animals, plants, inanimate nature or, more generally, non-human actors has been happening in the humanities for some time. It is also becoming more and more visible not only in film studies or media studies, but in mainstream film practice. Researchers and filmmakers alike are turning their attention to the issue of representation of non-humans, but also to a kind of non-human properties of the medium itself, destabilizing the foundations of cinema history and theory.

The aim of the issue is to pose questions about those very modalities of the film medium that seek to transcend the human perspective and make cinema – and more broadly: audiovisual media – a good tool for understanding and deepening the relationship of humans with the world around them, but also to make clear the problems and pitfalls of adopting an anthropocentric perspective with the hierarchization it implies.

Examples of thematic areas of the submitted texts:

- the issue of anthropomorphization of non-human entities
- film animal studies – film theory as a tool for critical animal studies
- nonhuman history of cinema
- film zoobiographies
- cinema and other more-than-human entities – plants, inanimate nature
- background, landscape, landscape – inanimate characters of the film
- “cinema of the Anthropocene”
- visual culture in the face of climate catastrophe
- environmental filmmaking
- science film (nature, biology) today and historically.

Authors are invited from a variety of methodologies and approaches (including ecocriticism, new materialism, environmental humanities). Both historical and contemporary approaches, both general theoretical and covering the Polish context, analyzing fiction and documentaries, but also less researched areas, such as useful films, will be valuable. Subjects and people representing areas and points of view not listed here are, of course, welcome.

We are waiting for submissions of text proposals (title with abstract) until 30th of May 2025 .

Deadline for acceptance of texts: 30th of October 2025 .